

Мамлакатимизда галабанинг 50 йиллигига қизгин тайёргарлик кўрилаяпти. Ўғил-қизлар, набиралар жанглardan омон қайтган бобожону бувижонларини гулдасталар билан, гуллардек ифорли сўзлар билан муборакбод қилмоқдалар. Ана шундай ардоқли боболардан бири генерал-лейтенант Собиржон Охунжоновдир. Бундай байрамларни яна кўп, к-ў-п кўринг бобожон! — демоқда жажжи қизалоқ.

Сураткаш: Р. АЛЬБЕКОВ.

«НУРЛИ АВЛОД», НУРЛАР СОЧАВЕР!

Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар кўмитаси Болалар ва ёшлар Уюшмасини тиклаш ва унинг фаолиятини ривожлантириш борасида кўплаб ибратли ишларни амалга оширмоқда. 28 апрель куни Тошкент шаҳар Болалар ва Ёшлар Уюшмасининг 1-чи таъсис Слети бўлиб ўтди. Эрта тонгдан карнай-сурнай, ногара садолари янгради. Байрамона безатилган мажлислар залида болалар кўргазмаси ҳам ташкил қилинди. Ўзбекистон мадҳияси куйланди. Слётни Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар кўмитаси биринчи котиби Равшанбек Абдуқодиров очди. «Иймон, эътиқод, поклик дилимизда, Иззат, одоб ила кўлимиз кўксимизда» шиори остида ўтган анжуман кун тартибида Тошкент шаҳар БУУ ташкилотини тузиш, унинг анъаналари, маросимлари ва уюшма аъзоси-

нинг одоби тўғрисидаги таклифлар кўриб чиқилди. Слётнинг шиори шаҳар болаларининг қалб даъвати сифатида қабул қилинди. Ташкилот аъзосининг каломи ҳам ўзига яраша: ун қўлини куксига, юрак устига қўйиб, таъзим қилади. «Булбулча» хори ижросида БУУ ташкилотининг «Нурли авлод» рамзий қўшиғи ижро этилди.

Слёт иштирокчилари галабанинг 50 йиллиги байрами муносабати билан таклиф этилган уруш фахрийларини самимий қутлаб, тун, дуппи ва эсдалик совғалари тақдим этишди, ёдгорликлар пойига гулчамбарлар қўйишди.

Делегатлар бир овоздан Изатилла Раҳимовни Тошкент шаҳар Болалар ва Ёшлар уюшмасининг раиси этиб сайладилар.

Биз ҳам уларни самимий қутлаб, уюшма фаолиятига муваффақиятлар тилаймиз.

ҲАР ҚУШ ЎЗ УЯСИГА ҚАРАБ УЧАР

Мен бахт борасида сўйламоқчийдим,
Қувноқ бир қасида куйламоқчийдим,
Эрта ва бугунни ўйламоқчийдим,
Эртак каби бир тўй тўйламоқчийдим.
Кўзларим унгида сен намоёнсан,
Сен, ахир ўшасан, асрий армонсан,
Ўзбекистонсан.

МИРТЕМИР.

Зангори баргларнинг тўлқини ичра
Офтобга термулар напармон гуллар...
Тўймайман, о кенглик! О, чаман диёр!

Усмон НОСИР.

Ватан — она сўзи нақадар лазиз!
Сенсан ҳар нарсадан мўтабар, лазиз,
Ҳурматингни сақлар ҳар бир ўғил, қиз,
Муқаддас, мўтабар, улуг Ватаним,
Ўлсам айрилмасман кучоқларингдан.

УЙҒУН.

Ҳаёт неъматидан тўқисман, шодман,
Юраман!

Йўлларим ёзги қуёшдек!

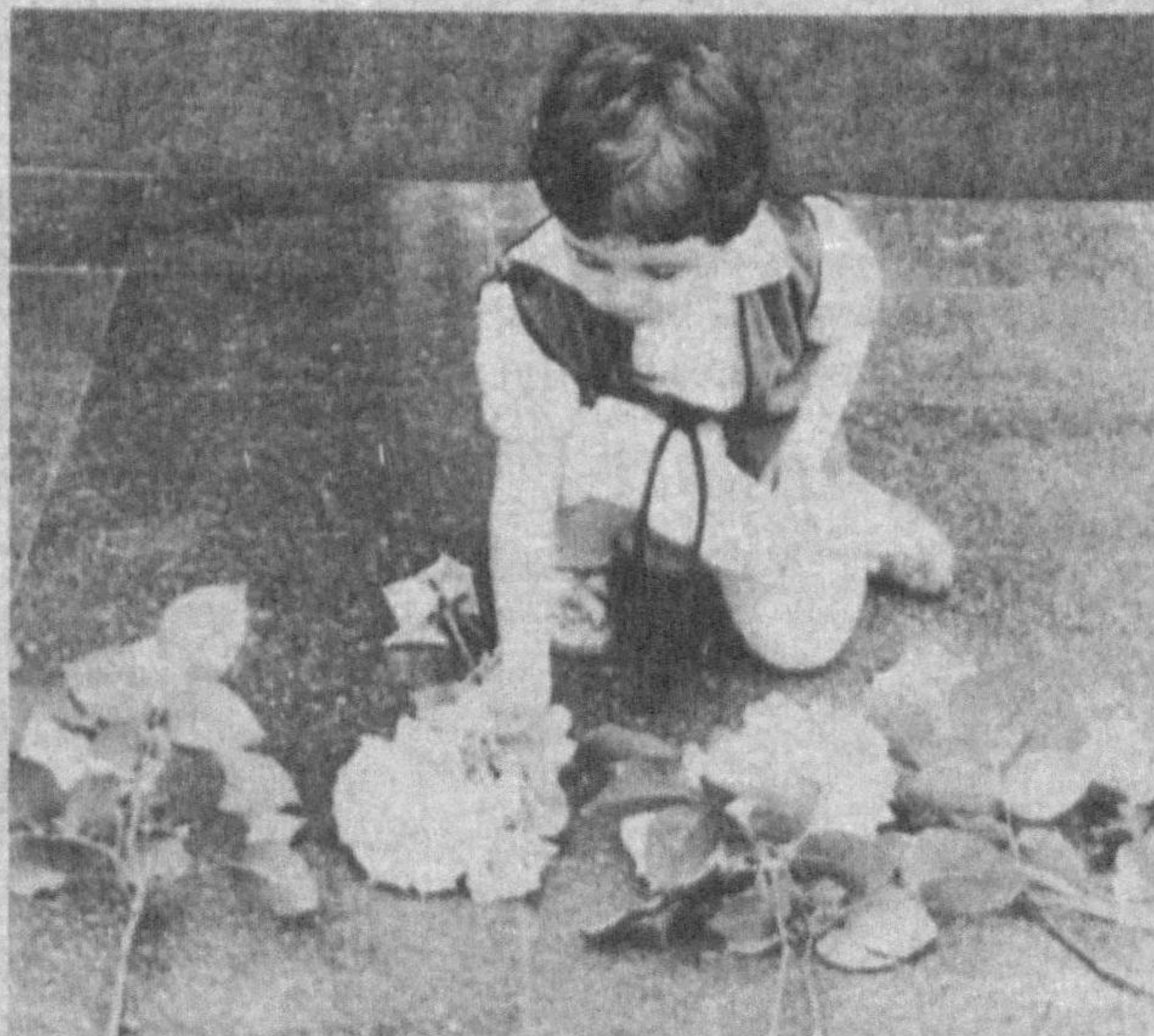
Йўлим — элим йўли,

Элим — қуёш йўли йўл деб билган халқ.

ЗУЛФИЯ.

Жаҳоний баҳсларда газабим, сабрим —
Бари сенинг улуг, иссиқ жонингда.
Ватан, муҳаббатинг менинг қонимда,
Қалбки куйлар экан, сен — илҳомчиси,
Қўшиқ бўлиб ёнсин сўнги томчиси!

Асқад МУХТОР.

Митти юрак, сендан бир ўтинч,
Ўтган ҳар бир кунингни ёд эт!
Асл фарзанд бўлиб халқингга,
Боболаринг руҳини шод эт!

БИР ҲАФТА ЯНГИЛИКЛАРИ

25 апрель куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Буюк Британиянинг «Ротшильд Энд Санс ЛТД» банки раиси Сэр Эвелин де Ротшильдни қабул қилди.

Ушбу банк айна пайтда нафақат Буюк Британиядаги, балки жаҳондаги етакчи банклардан бири саналади. У жаҳон қимматбаҳо металллар бозорида хизматлар кўрсатиш борасида етакчи бўлибгина қолмай, турли мамлакатлардаги иқтисодий тиклаш, хусусийлаштиришни амалга оширишлари ҳам кўмаклашиб келади.

Юртбошимиз Ислам Каримов Ўзбекистон билан ушбу йirik банк ўртасидаги ҳамкорлик ривожланиб бораётганидан мамнуният изҳор этди.

Шу куни Ўзбекистон Президенти Ислам Каримов Америка Қушма Штатларининг Тожикистондаги Фавқуллод ва мухтор элчиси Стэнли Эскуберони унинг илтимосига биноан қабул қилди.

Тўққиз яшар Гулнора Мирзахужаева Германиянинг Геттинген шаҳрида бўлиб ўтган ёш пианиночиларнинг Шопен номидаги халқаро танловида диплом билан тақдирланди. Успенский номидаги махсус мусиқа мактабида таълим олаётган Гулнора танловда иштирок этган 52 нафар ёш пианиночи орасида юқори баҳоланиб ўқиш учун Нью-Йоркка таклиф қилинди.

Гулистонда бир йўла иккита болалар ижодий студияси очилди. Уларнинг бири шаҳардаги «Гулистон» кинотомошагоҳида иш бошлади. Бу ерда болалар халқ хунармандчилиги ва расомлик билан шугулланадилар. Иккинчи ижодхона эса «Ёш киноактёрлар студияси» деб аталиб, бўлажак актёрларга «Ватан» кинотомошагоҳидан жой ажратилди.

Андижон халқ таълими бошқармасининг ташаббуси билан билим юрлари ва лицейларнинг битирувчи гуруҳ ўқувчилари ўртасида «Моҳир уста» хунармандлар танлови ўтказилди. Вилоятнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан келган ёш хунармандлар дастлаб тест саволларига жавоб бердилар, сўнг ўзлари тайёрлаган наққошлик ишлари намуналарини намойиш этдилар.

«ТУҶҚИЗИНЧИМ — УМИДИМ»

Ҳаёлларга берилиб келаётган Русланбек ҳовлига кириши билан акаси Ойбекнинг таниш овозини эшитиб қувониб кетди.

— Урре, акам Тошкентдан қайтибдилар! — Ака, сизга фавқуллодда ва муҳим топшириқ бор, — деди қуришиб булғач Русланбек жиддий ва сирли қиёфада. — Гап шундаки укангиз уз ижодларини йигиб дарсхонасида кургазма ташкил этди. Унинг бундан буёнги фаолияти сизнинг баҳонгизга қараб белгиланади...

Ака-ука мириқиб қулишди. Кейин у акасини дарсхонаси томон бошлади.

Ойбек хонага кириб хангу манг булиб қолди. Деворларда турли туман жониворлар, машиналар, пахтакору чорвадорлар, мультфильм қахрамонлари суратлари илб ташланган, уларнинг баъзиларини ҳатто буюқлари ҳам қуримаганди.

Ака укажонидан келгусида яхши рассом чиқиши мумкинлигини уйлаб қувониб кетди.

Оиланинг фахри булмиш кенжатои Руслан Искандаров Хоразм вилояти, Ҳазорасп тумани, Пушкин номидаги мактабнинг 6-синфида ўқийди. Аълочи, мактаб деворий газетасининг тахрир ҳайъати аъзоси. У уз ишлари билан

мактабда, мактабдан ташқари муассасаларда утказиладиган турли санъат байрамларида фаол иштирок этиб, яхши натижаларга эришяпти. Утган йили ёзда ёш рассом Тошкентдаги санъат музейига саёхат қилди. Бу унинг келгусидаги ишларига катта таъсир этди.

Хуллас Русланбекдан барчанинг умиди катта. Ҳатто унинг дадаси: «Туққизинчи кенжа фарзандимдан умидим катта», — дейди фахр билан.

Т. АХМЕДОВА.

Хоразм вилояти, Ҳазорасп тумани.

МЕҲНАТНИНГ ТАГИ РОҲАТ

Ҳафтанинг душанба кун катта танафусда олатдагидек ҳафталик якунига бағишланган йиғилишимизга тушландик. Етакчимиз Маъмуржон ака Абдуллаев темир-терсак йиғиш 3 ойлик ҳашарининг давом этаётганлиги ҳақида, мактабимизда ҳам синфлараро темир-терсак йиғиш мусобақаси утказишимиз ҳақида тақлиф киритдилар. Шу кун дарсдан сўнг синфимизда ҳам йиғилиш бўлди. Синф раҳбаримиз Аҳмаджон ака Усмонов темир-парчаларининг энг қимматли хом-ашё эканлиги, заводларда уларни қайта ишлаб янги-янги машиналар ишлаб чиқарилиши, уларни йиғиш билан халқ ҳужалигимиз ривожига, қолаверса мустақил Ўзбекистонимиз равнақига муносиб ҳисса қушишимиз ҳақида гапириб бердилар.

Шу кунёқ ишга киришиб кетдик. Далаларда қолиб кетган, хонадонларда яроқсиз ҳолга келиб қолган темир-терсакларни йиғиб келдик. Бир кунда 570 килограмм темир парчалари йиғиб, 1-уринни қулга киритдик. Синфдошларимиздан Ҳикоят Бурхонова, Ином Зокиров, Шукрат Мавлонов, Санъатхон Тоштемировлар ҳаммадан кўп темир парчалари тушладилар. Меҳнатимиз муносиб тақдирланди. Мактаб маъмурияти ҳамда болалар ва усмирлар уюшмасининг «Фахрий ёрлиғи» билан мукофотландик. Аҳмаджон ака раҳбарлигида туманимизнинг энг гузал, «Чунгара» дам олиш зонасига бир кунлик саёхатга чиқиб, мириқиб дам олиб қайтдик. «Меҳнатнинг таги роҳат» деганлари шу бўлса керакда.

Санжар ЖАЛОЛОВ,
Фарғона вилояти, Риштон
туманидаги А. Бойбобоев номи
мактабнинг 5 «А»-синф
ўқувчиси.

ТАНҚИД — КЕЛАЖАКНИНГ МЕВАСИ

Уқув йилининг бошида мактабимизда мухбирлар тугараги ташкил қилинган эди. Туман халқ таълими бўлими мудири Э. Олимов ва директоримиз Маҳмуд ака Соҳибовнинг ташаббуси билан тузилган тугарақда 20 дан зиёд ўғил-қизлар мунтазам қатнашиб келяпти. Тугарақ раҳбаримиз Келдиёр ака Истамовдан мақола ва хабарлар ёзишни урганияпти. Йўл-йўриқлар олиб, маҳоратимизни ошира бораётимиз. Тугарагимизнинг Саид Равшанов, Жамшид Ҳақбердиев, Барот Эгамов, Фазлиддин Аҳмедов сингари ўқувчиларини доимо болалар орасида, мактабларда, маҳалла-ларда учратиш мумкин. Туманимизда буладиган ҳеч бир қизиқарли йиғин ва тадбирлар уларнинг иштирокисиз ўтмайди, доимо қўлларида қалам ва қоғоз. Ёзган мақола, хабар ва лавҳаларимизни туман, вилоят ҳамда республика газеталарига олиб борамиз. Талаб даражасида ёзилганлари газета юзини қурди. Лекин ҳар доим ҳам эмас. Мақолаларимиз маъқул келмаса, у ердаги журналист ака-опаларимиз хато ва камчиликларимизни курсатиб беришади, йўл-йўриқлар курсатади, ҳатто танқид ҳам қилишади. Биз эса бундан асло ранжи-маймиз. Ахир, танқид келажакнинг ме-васи деб бежиз айтилмаган-ку!

Шаҳноза ШУКУРОВА,
Бухоро вилояти, Гиждувон
туманидаги 17-мактаб
ўқувчиси, «Ёш мухбир»
туғараги аъзоси.

Гўзаллик оламида УЙЧИНИНГ ҲУР ҚИЗЛАРИ

Раъно опангиз моҳир раққоса. У раҳбарлик қилаётган Уйчи тумани Халқ таълими бўлимига қарашли болалар ва усмирлар ижодиёти марказида 25 та тугарақ мавжуд. Уларда мингдан зиёд ўқувчи санъат ва ҳунар сирларини ўрганади. Кейинги йилларда косибчилик, дуппидўзлик, меъморчилик, кигиз босиш тугарақлари очилди. Бадий тугарақлар мактабларда ташкил этилган. Тез кунлар ичида улар қаторига сартарошлик ва дурадгорлик ҳам қўшилиди.

— Узимдаги бор истеъдодни ёшларга ўргатишга интиламан, — дейди Раънохон опа Қушинова, — Шу мақсадда марказда ҳам раққоса қизлар гуруҳига бошчилик қиляпман. Утган йили 25-урта мактабнинг 7 ёшдан 14 ёшгача бўлган раққоса қизларини санъат курик-танловига тайёрладим. Изланишларим, меҳнатларим зое кетмади. Улар уз маҳоратларини намойиш эта билдилар.

Утган йил менинг ва раққоса қизларимнинг ҳаётида унутилмас бўлиб қолди. Биз бир ой давомида республикаимиз мустақиллигининг уч йиллик тантаналарида қатнашиш учун Тошкентда бўлдик. Бизга қулай шароитларга эга бўлган «Орлёнок» оромгоҳидан жой

беришди. Машгулотларни Халқлар дўстлиги саройида ўтказдик. Рақсларни сахналаштиришда Ўзбекистон халқ артисти Маъмура Эргашева ҳамда балетмейстер Турсуной Ёқубжоноваларнинг бевосита иштироки ҳали ёдимиздан чиқмайди.

Р. Қушинова Тошкентдан қайтгач, «Хумо» ташвиқот поезди дастасини тузди. Унинг асосий вазифаси пахтакор ота оналарига кўмаклашайтган ўқувчиларнинг маданий ҳордиқ чиқаришларида ёрдам бериш. Даста билан бичиш-тикиш, дуппидўзлик тугарақлари бирга бўлишиб, ўзларининг махсус тайёрлаган совғаларини ўқувчиларга туҳфа этишди.

Яқинда Ўзбекистон телевидениесида намойиш этилган «Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб» кўрсатуви орқали улар яна бир бор мухлислари қалбидан жой олишди.

Дастаннинг Гулмира Одилова, Нигора Маматкулова, Одина Отаева, Шаҳноза Шодмонова, Дилфуза Бозорбоева, Дилноза Ҳамдамова, Дилноза Нуриддинова каби истеъдодли раққосалари барчани хушнуд этмоқдалар.

Мен раққоса қизлар ҳузуридан қайтар эканман, туманимиз шарафини бундан кейин ҳам кўкларга кўтаришларида ютуқлар тилаб, «Ижодингиз ҳамisha гуркирайверсин, Уйчимизнинг хур қизлари» дегим келди.

Муҳаммадали ҚАМБАРОВ,
Наманган вилояти, Уйчи тумани.

Биз таълим олаётган Х. Элмуродов номи 13-урта мактабда таълим-тарбия ишлари яхши йўлга қўйилган, бир қатор тугарақлар мунтазам ишлаб турибди.

Биз дугоналаримиз билан биргаликда ИДКга аъзо бўлганмиз. Дусларимиз жуда кўп. Шундай бўлса ҳам республика-мизнинг турли бурчакла-рида яшовчи тенгдошларимиз билан дуслашсак, улар яшаётган жойлари тарихи, амалга ошираётган иш-лари, сеvimли машгулотлари, қизиқиш ва интилишлари билан хат орқали та-нишсак, деган ниятдамиз.

Биз билан дусллашиш ниятидаги тенгдошларимиз куйидаги манзилгоҳга мактуб ёзсинлар:

708415, Сирдарё вилояти, Бахт
шаҳри, Ҳамза номли бўлим, У.
Элмуродова кўчаси, 23-1 хонадон.
М. Йўляхшиева, О. Элмуродова.

Ҳадемай ўқишлар тугаб, синовлар бош-ланади. Кейин эса ҳар биримиз орзиқиб кутган ёзги таътил. Синфдошларимиз ҳам турли томонларга тарқаб кетишади. Ким-

БАРАКА — ИНОҚЛИКДА, БОҚИЙЛИК — ҚУВНОҚЛИКДА

дир сўлим оромгоҳларга, яна кимдир бува-буви-лариникига бориб дам олиша-ди. Табиийки, дусларимизни соғиниб қоламиз. Ёзги таътилда янги-янги дуслар орттирсам, дегандим. Ўзаро мактуб-лар ёзишиб, бир-бирларимиз билан бор-ди-келди қилсак, қандай яхши!

705030, Бухоро шаҳри, 5 м/район,
А. Сомий кўчаси, 10-уй, 23
хонадон.
Нилуфар КОДИРОВА.

«Тонг юлдузи» газетасининг ҳар бир сони-ни мароқ билан ўқиб бораман. Айниқса, «Ду-стлик манзилгоҳлари» рукни жуда ёқди. Га-зета орқали дусллашган қанчадан-қанча тенг-дошларимга ҳавасим келади. Ме-нинг манзилгоҳимни ҳам газета орқали эълон қилсангиз. Турли вилоятлардаги тенгдошларим би-лан самимий дусллашиш орзуси-даман.

731102, Қашқадарё
вилояти, Косон тумани, Эсабой
қишлоғи.
Фарида ОТАМУРОВОДА.

Менинг исмим Муҳаббат, ёшим 13 да. Sevimли машгулотим — бадий китоблар ўқиш. Туқиш, тикишни ҳам яхши кўраман. Буш қолдим дегунча, қўлимга китоб оламан. Мен билан ҳамфикр бўлишни хоҳлаган тенг-дошларим учун манзилгоҳимни эълон қила-ман.

708110, Жиззах вилояти, Зомин
тумани, Горький кўчаси, 5-уй.
Муҳаббат БҮРИБОЕВА.

КИТОБЛАРДАҲ ИЗЛАБ ТОПМАДИМ

Бувоқеани мен китоблар-дан излаб топиб ёзмадим, кинолавҳалардан олмадим, маҳалламиздаги ҳаммамиз учун ҳурматли бўлган Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, бувижонимиз Саида Рўзие-ванинг ўзларидан ёзиб ол-дим.

У киши 1923 йилда Гиж-дувон туманининг Гавшон қишлоғида дунёга келган. Оталарининг вафотидан сў-нг «Работи кўҳна» қишлоғи-даги бувисининг олдига кў-чиб келганлар. Аввал мак-таб, кейин Бухоро педаго-гика институтини тугатиб, ўзи ўқиган мактабга ишга келган. Мактаб ёшларининг етакчиси сифатида бола-ларни ўқишга, ҳунар ўрга-нишга қизиқтириш йўлла-рини уйлаб топган. Унинг ташаббуси билан мактаб ўғил болалари учун «Доира сирлари» тугараги ташкил этилган.

Уруш бошлангач у кўнгил-ли бўлиб ариза беради. Ҳар-бий тайёргарликдан ўтиб, Москвадан 8 километр узоқ-ликдаги Павлоград шахри ҳамда Днепр соҳилларида жанг қилади. Жангларнинг бирида снаряд парчаси те-гиб, госпиталга тушади. Со-гайиб чиққандан сўнг штаб уни 196 полкка юборади. Кўр-сатган жасоратлари учун «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланганлар.

Ҳозир Саида бувимиз фарзандлари, неварачеваралари ҳамда умр йўл-дошлари ардоғида бахтли ҳаёт кечирмоқдалар, турли учрашувлар ва байрамлар-да энг муътабар инсон си-фатида қатнашяптилар.

Азиза АЮПОВА,
Бухоро вилояти,
Гиждувон тумани,
Файзулла Юнусов
номидаги мактаб
ўқувчиси.

Пайғамбаримиз (С. А. В.) болаларга севги ва шафқат кўрсатмаганларни хуш кўрмас эдилар. Болаларга нисбатан марҳаматли бўлмаганларни қаттиқ қоралардилар.

Бир одам Пайғамбаримиз (С. А. В.)га: «Ё Расулulloҳ! Сиз болаларни ўпасизми? Биз болаларимизни ўпмаймиз», деди.

Пайғамбаримиз (С. А. В.) ул одамга тикилиб қарадилар ва: «Марҳамат этмаган (раҳмдил бўлмаган) кимсага марҳамат бўлмайди, дедилар.

Яна бир кун Расулulloҳ (С. А. В.)га Тамим қабиласининг катталаридан бир одам келди. Шу пайт

Ҳазрат Али ва Ҳазрат Фотима волидамининг ўгли, Пайғамбар (С. А. В.) Жанобимизнинг набираси Ҳазрат Ҳасан (Р. А.) ҳам шу ерга келди. Пайғамбаримиз (С. А. В.) набираси Ҳасанни эркаладилар, кучоқлаб ўпдилар.

Ул одам бунни кўргач: «Ё Расулulloҳ! Менинг унта ўғлим бор, шу пайтгача ҳеч бирини ўпмаганман», деди.

Унга жавобан Пайғамбаримиз (С. А. В.):

— Аллоҳ сенинг қалбингдан марҳаматни чиқариб юборган бўлса, мен нима қилай, — дедилар.

Ислом мезонлари ичида бола қадри шундай. Ўз вазифасини ўтамаган, Исломий тарбия бермаган ота-оналар ҳам марҳаматли ота-она ҳисобланмайдилар. Инсоний ҳаётни ўрганиб, инсонларча яшамоқ керакдир.

Аллоҳ ҳаммамизга Исломий тунчаларни лутф этсин. Омин!..

«ХУМО» — ШАФҚАТ ДАРГОҲИ

Тошкентдаги 560-сонли махсус болалар комбинати. Бу даргоҳдан мен бир кўнгил қувончу шодлик, бир кўнгил ноҳушлик билан чиқдим. Қувончимнинг боиси, инсонларнинг инсонларга кўрсатаётган меҳру муруввати, норасида гўдакларга кўрсатилаётган ғам-хўрликлар бўлса, ноҳушлигим боиси, бу ердаги болаларнинг бариси мия фалажининг турли шакллари билан касаллиги, шодлигининг яна бир сабаби, бу маскан тарбияланувчиларининг кун, ой, йил сайин соғлар сафига қўшилаётганлиги эди.

Кўп қаватли уйлар оралаб илдам юриб бораётган нозик қомат, буйчангина ўсмир бир вақтлар ўзи даволаниб, тарбияланган боғча ёнидан ўтаётди, тўхтади. Ўша ерга бир кириб ўтиш истаги пайдо бўлди шекилли, дарвозадан ичкари кирди.

— Ие, Музаффаржон, кел, болам, тарбиячиларининг соғиниб қолибсанда, — ичкаридан чиққан оқ халатли аёл уни кучиб, елкасига қокди, бошини силаб, пешонасидан ўпди.

Махсус боғча-комбинат мудираси Фаридохон Ҳусановага берган дастлабки саволимиз юқоридан учратган ўсмиримиз Музаффаржон ҳақида бўлди.

— Ҳа, у 1989 йилда уч ёшидан бошлаб боғчамизда тарбияланган эди, ўзи мустақил юра олмасди, ниҳоятда одамови, нутқи ҳам равон эмасди. Бу ердаги шифокорлар, тарбиячилар, логопедларнинг жон куйдириб қилган меҳнатлари туфайли орадан тўрт йил ўтгач, деярли батамом соғайиб кетди. Одатда биз саккиз ёшдан сўнг болаларни юборадиган 100-сонли махсус мактабга эмас, оддий, ҳамма болалар ўқийдиган мактабга чиқди. Ҳар йили шундай болалардан уч-тўрттаси оддий мактабларга чиқади. Кейинги вақтларда Музаффар сингари болалар анчагинани ташкил этишяпти. Улар тез-тез келиб туришади.

Республикамизда ягона бўлган ушбу маскан 1988 йилда ташкил этилган. Касалликнинг оғир энгиллигига қараб 12 та гуруҳга бўлинган. 180 нафар бола тарбияланади. Битта физиотерапия, битта даволаш физкультураси хоналари мавжуд. Боғча мудираси, педагогик жамоа ҳамда Халқ Таълими вазирлиги республика ўқув методик маркази билан ҳамкорликда бу ердаги ногирон болаларни ўқитиш ва тарбиялаш учун икки қисмдан иборат дастур ишлаб чиқилган. Дастурга биноан оғир шаклдаги беморлар 8 ёшдан, энгил шаклдагилар эса 7 ёшдан мактабларга чиқарилади. Икки ёшдан бу ерга олиб келинган бола 3-4 ёшдан бошлаб бемалол юриб, равон сўзлаб кетишади.

Даволаш асосан ўқалаш муолажалари, турли ноёб ва қимматбаҳо дори-дармонлар юбориш орқали амалга оширилади. Булардан ташқари ўзбек халқ миллий ҳаракатли ўйинларини ўйнаб, ҳар куни наҳорга кислородли купик ичириш болаларнинг соғлигини тиклашда катта ёрдам берапти.

— Биздан беминнат ёрдамларини аямаятган ташкилотлар, хусусий фирмаларнинг раҳбарлари ва ходимлари омон бўлишсин, дард кўришмасин, — миннатдорлик билан сўзлайди Фарида Нуғмоновна. — Тарбиячилар, энагалар, дифектологларнинг маошларига 50 фоиз қўшимча, бошқа ходимларга эса 10-20 фоиз юқори ҳақ туланади. Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 5-сонли кўп профилли болалар поликлиникаси базасидан турли мутахассисликдаги шифо-

кор, ҳамширалар ва 6 нафар ўқаловчи ҳамширалар ажратилган. Уларга маош поликлиника ҳисобидан туланади. Юнусобод тумани ҳокимияти, туман халқ таълими бўлими томонидан боғчамизнинг бекаму кўст бўлишига катта ёрдам кўрсатилаёпти. Булардан ташқари болаларни ҳимоя қилиш ва ёрдам кўрсатиш агентликлари ассоциация ҳуқуқларидаги Таянч фирмаси президенти Лилия Отахонова, «Ўзсельхозхимия» раиси Эмиль Ҳасанов, Республика Қизил Ярим Ой жамияти раиси Уктамхон Толиповналарга ва баъзи ота-оналарга кўрсатган ёрдамлари учун миннатдорчилик билдираман.

— Бу ернинг мудирасидан тортиб тарбиячиларигача жуда кўп қулатганман, — дейди онаизор Муҳаббат Мақсудова, — болаларни ўз оналаридек кучиб эркалашади, овқат едиришади, юролмайдиганларни бағирларига босиб қутариб, юқори қаватларга муолажага олиб чиқишади, кир-чирларини ювишади, инжиқликларига бардош беришади. Туни билан навбатчиликда туришади, ҳар бир болага алоҳида қулатув дафтари тутиб, боладаги ҳар кунги ўзгаришларни ёзиб боришади.

— Болагинамда кун сайин ижобий ўзгариш сезаяпман. Бунинг учун Фарида опа бошлиқ меҳри дарёларга миннатдорчилик билдираман, — дейди кўзларида ёш билан нотариал идора ходимаси Сурайё Тулаганова. — Бу ердаги шифокор ва тарбиячиларнинг ирода-си, чидам, меҳри шафқатига, инсонийлиги таърифига сўз тополмайман. Боламни олиб келганимда аҳволи ёмон эди. Ҳозир анча тузук, машгулотларга қатнашяпти.

Ушбу маскан Тошкент Давлат муаллимлар олийгоҳи билан ҳам доимо алоқада. Бу юмушда уларга профессор Лола Муминова яқиндан ёрдам бермоқда. Институтнинг дифектология куллияти талабалари шу ерда тажриба машгулотларини ўтказишади. Ўз қобилиятларини, болаларга меҳр-оқибатларини кўрсатган ёш энагалар олийгоҳда ўқиш учун тавсия этиладилар.

Саранжом-саришта, чиннидек тоза ётоқхоналар, муолажахона, ўйинхоналар, емакхоналарга, ҳали ҳамма нарсани чуқур тушуниб етиш ўшига етмаган мурғакларнинг шод чехраларига назар солар эканмиз, Шоира Мирбобоева, Ҳасима Исокова, Бисоат Сатторовна, Маҳфуза Ўринбоева сингари меҳрибон инсонларга раҳмат айтгимиз келди.

Биз юқорида «Хумо» — республикада ягона дедик. Вилоятлардаги баъзи боғчаларда касал болалар учун ана шундай махсус гуруҳчалар борлигидан хабаримиз бор. Бу гапнинг даромадидан ниятимиз шуки, вилоятларда бор бўлган ана шу гуруҳчаларни йиғиб битта марказ ташкил этилса. Чунки саккиз йилга яқин вақтдан буён фаолият кўрсатаётган ушбу шифо ва тарбия жойи анчагина тажрибага ҳам, шарт-шароитга ҳам эга бўлди, десак янглишмаймиз.

Турсуной СОЛИЕВА,

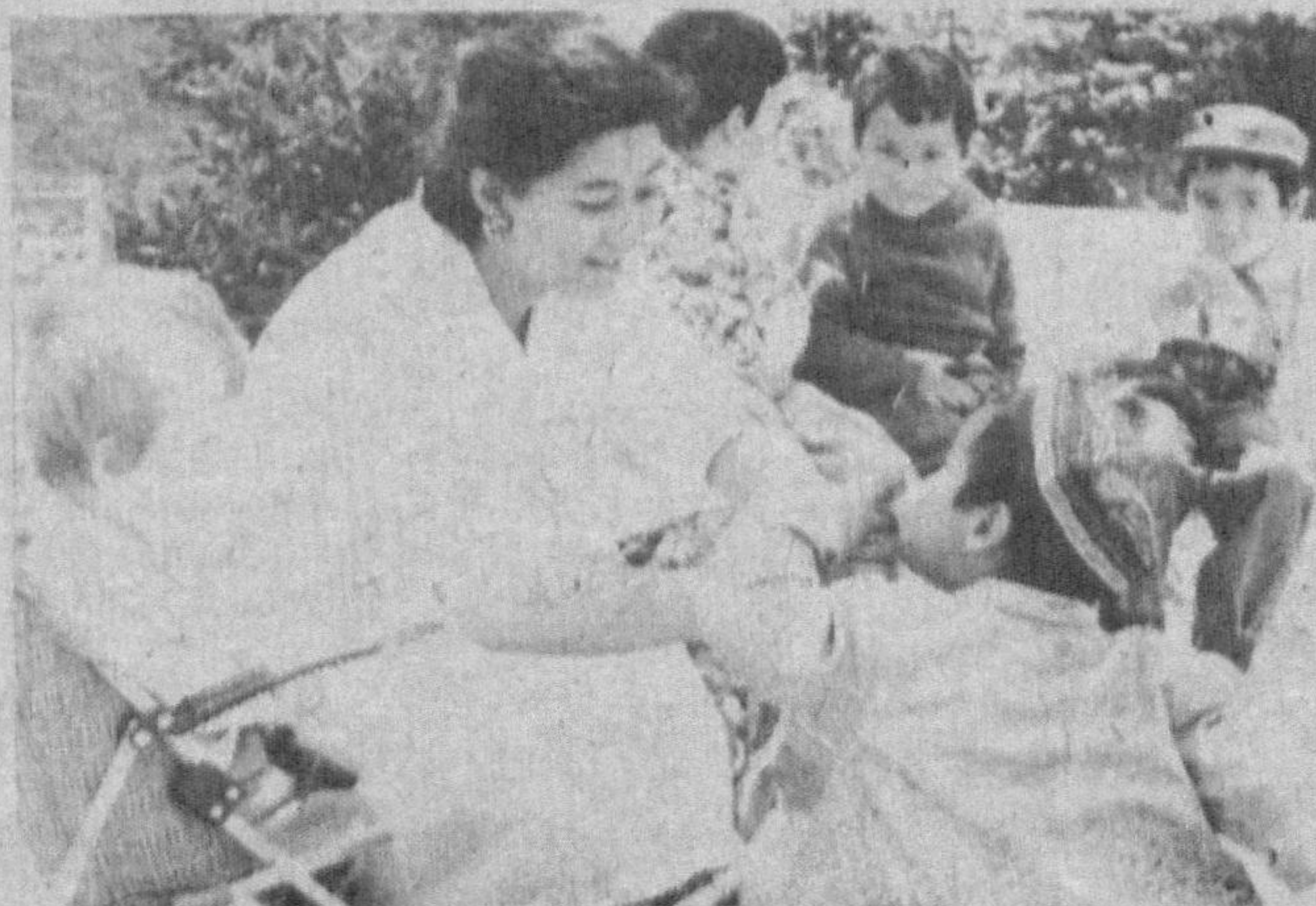
Суратларда: боғча тарбияланувчилари ҳаётдан лавҳалар.

Сураткаш: Равил АЛЪБЕКОВ.

Таҳририятдан:

Биз махсус боғча-комбинатда бўлганимизда жуда кўп болалар билан суҳбатлашдик. Сузимизнинг чинлигига шубҳа қилмасангиз, баъзи уч-тўрт ёшли болаларнинг фикрлаши, дунёқараши 10-12 ёшли болаларникидан кам эмас, улар она Ватан, энгилмас халқ, тўғрилиқ, мардлик ҳақида шеърлар айтишади, фақатгина оёқ-қўли ҳаракатида қийналишади. Улар учун чет элда ишланган махсус аравачалар, скафандралар ҳамда бошқа ҳаракат учун ёрдам берувчи воситалар зарур. Тўғри, уларни чет элдан сотиб олишга юқоридан номлари келтирилган хомий ташкилотлар ёрдам кўрсатиш ниятидалар, қолаверса, боғча маъмуриятининг ўзи ҳам маблағ топиш чораларини кўриш учун тадбиркорлик режаларини тузишмоқда. Лекин буларнинг бари вақт талаб қилади. Шунинг учун ҳам баъзи жамғармалар, хусусий фирма ва ташкилотлар раҳбарлари бўлмиш хотамтой ака ва опаларга мурожаат қиламиз. Мабоодо ногирон гўдакларга ёрдам бериш нияти туғилиб қолса боғчанинг ҳисоб рақамини маълум қиламиз:

Юнусобод жил, соц. банк.
РС — 000142622. МФО 172632304
для спец. дет. сада № 560.

Кичик ҳикоялар

Азиза билан Карима қалин дугона. Ҳатто Карималарнинг ити Олапар ҳам Азизани таниб қолган. Ҳар гал Азиза дарвозадан ўтиши билан биринчи бўлиб уни Олапар кутиб оларди.

Бироқ нима бўлдию, бир куни Олапар остонада кўринган Азизага ташланиб, оёғини тишлаб олди. Бундан ҳижолат бўлган Кариманинг дадаси Олапарни аллақайқа «йўқотиб» келди. Лекин барибир икки дугонанинг ҳам, уларнинг уй ичидагиларнинг ҳам орасига совуқлик тушди.

Орадан ўн кунларча ўтиб, Азизанинг шифонадан чиққанини эшитган Карима дугонасини кўргани чиқди. Улар овқатланишгаётган экан. Карима дарвоза ёнида анча турди. Негадир ҳеч ким уни «пайқамади».

Бу Каримага жуда алам қилди. Шунда унинг кўзи супа атрофида чаман бўлиб очилган гулларга тушди. Бу гулларнинг кучатини баҳорда Азизанинг опасига Кариманинг ойиси берганди.

— Биззи гулларимизни экволиб, менга гапиришмайдиам, — деди йўлгагудек бўлиб Карима.

Ана шунда уни ҳамма «кўрди». Азизанинг акаси лип этиб супадан сакраб тушдию, бир неча гулни илдизи билан суғуриб олди. Кейин уни Кариманинг этагига солиб берди.

— Бор, гул-пулинг билан йўқол!

Бироқ ўзининг гуноҳи нимада эканлигини Карима ҳалигача тушунмасди.

ТАРСАКИ

Азизаларнинг Шаҳноза деган қўшнилари вақтинча бошқа жойга кучиб кетди. Уларнинг каттакон мевазор боғи эса эгасиз қолди. Пиштиб етилган қизил-қизил олмалар эса ер билан битта бўлиб тукилиб ётарди.

— Азиза қизим, дугонанг Карима билан боғдаги олмаларни териб қоқи солиб қўйинглар, эрта-индин Робия опонинглар келса хурсанд бўлиб қолишади, — деди бувиси.

Азиза билан Карима шу куни кечгача тўрт челақ олмани кесиб қоқи қилишди. Кесилган олмаларни шундоққина боғнинг четига каттакон фанер устига ёйиб қўйишди...

Орадан бир ҳафта ўтгач, Карима уни чақириб чиқди.

— Азиза, сен жуда галати экансан-ку, боя, солган қоқиларимиздан хабар олай деб кирсам, бир донга ҳам қолмабди. Ойим, балки Азиза оландир, дедилар. Ростдан ҳам у ерда қоқи борлигини сену мен билардик. Нега қоқиларимизни уғирладинг, уятсиз. Мана қурасан, Шаҳноза келса айтиб бераман! — деди у жаҳл билан.

Азиза бу тўхматга нима дейишини билмай бир зум гарангсиз қолди. Ниҳоят жавоб топди: Кариманинг юзига тарсаки тортиб юборди.

Азизанинг бирдан дангасалиги тутди. Иш қилгиси келмай қолди. Шу боисдан ойиси қайта-қайта чақирса ҳам овоз бермай қўғирчоғини уйнаб утираверди.

— Азиза, қара уканг йўғламайпими, — деди яна ойиси.

— Қарадим, йўғлапти, — деди Азиза ҳотиржам.

— Йўғласа, бешикни тебрат.

— Адибангизга айтинг.

— Намунча без бўлиб кетдинг, косов би-

лан бошингга туширайми, — қувиб қолди Наргиза опа.

Азиза икки ҳатлаб дарвозадан чиқиб олгач тўхтаб орқасига қараб тиржайди.

— Яна калақа қилади-я, қўлимга тушсан-ку... Тўсатдан рўпарадан Карима чиқиб қолди.

— Ушла, қулоқсизни, — буюрди унга Наргиза опа.

Карима икки сакраб Азизага етиб олди, ойиси келгунча уни ушлаб турди. Ойиси Азизага шапалоқ туширди. Азизанинг кўзи ярқ этиб очилгандай бўлди. Йўғлаб туриб ойисидан кечирим сўради. Бироқ Каримага шундай таънали тикилдики, Карима уялиб қўзларини олиб қочди.

Фарҳод укаси Сардор билан каттагина ариқ бўйида уйнаб юрганди. Тўсатдан шундай сувга эгилиб ўсган қирқбўғим устига зангори қанотли сув ниначиси келиб қўнди. Ниначининг қанотлари офтобда товланиб Сардорни қизиқтириб қўйди. У беихтиёр қўлларини ниначига узатди...

Фарҳод шалоқ этган овоздан қўчиб орқасига қаради. Укаси сув ичида турарди.

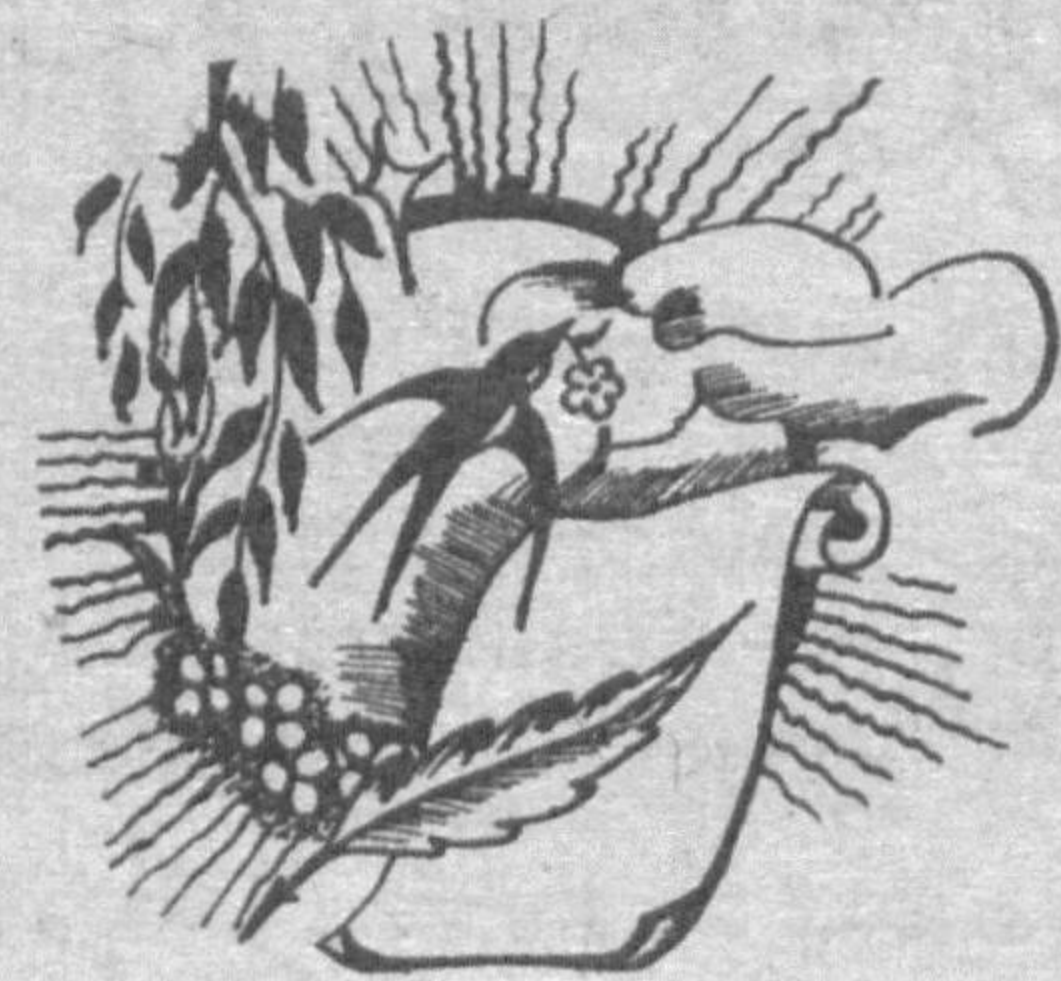
— Йўғлама, йўғлама, мен ҳозир, — Фарҳод ҳам ўзини сувга ташлади. Дарҳол бир қўли билан укасини ушлаб иккинчи қўли билан сувга эгилиб тушган отқулоқнинг бандидан тутди. Кейин бор овози билан дадасини чақирди.

Анча нарида экинларга қараётган Санжар ака болаларини сувдан чиқариб олганда Фарҳод ҳам, Сардор ҳам қўрқувданми, совуқданми қалтираб қолишганди.

— Тентак, нега дарров мени чақирмай сувга тушасан. Сузишни билмасанг, оқиб кетсаларинг нима бўларди, — Фарҳодни қойиди дадаси.

— Ахир мен Сардордан каттаманку, — деди гурур билан укасининг кўз ёшларини артиб Фарҳод.

Мухаббат ҲАМИДОВА.

Қишлоқда яшаб, шеър машқ қилиб юрган ёшлар анчагина. Уларнинг ижоди самимийлиги билан ажралиб туради.

Мирзакарим ана шундай ижодкорлардан. У китобдан таъсирланиб шеър «ясамайди», балки кўнгилдан кечган, ҳаяжонли воқеа — туйғуларни сўзга айлантиради.

Мирзакарим аканинг шеърларини сиз ҳам бир ўқиб кўринг.

БҲРДА ҲОҲ

Бир бурда нон чангларга ботиб,
Ётар эди ариқ бўйида.
Қай болақай қўйди йўқотиб,
Ё туширди билмай қўлидан.

Балки атай қорни тўқ нодон
Улоқтирди шўрликни ерга.
Ахир уни етиштириш-чун,
Бободехон тушганди терга...

ДАЛИ
ҲОЗ-ҲОЗ

Йиқилиб Дали ғоз-ғоз,
Овғидан лат ебди.
Табибга келиб дарров,
Аҳволим ёмон, — дебди.

Табиб қойир: у йўлда,
Чалинмас хатто гўдак.
Кургуликни эй, шоввоз,
Айби ўзингда демек.

Малҳам билан ҳар қалай,
Боғланибди оёқ ҳам.
Беморга даркор эмиш,
Энди қўлтиқтоёқ ҳам.

Огоҳ бўлгин Даливой,
Йўқотмагин ақлу хуш.
Такрор йиқилмай десанг,
Осмондан сал пастроқ туш!

Мирзакарим.
Фаргона вилояти
Бувайда тумани,
Бекобод қишлоғи.

Соғлигингни соғломликда асрагин!

БЎҒМА ХАСТАЛИГИ

Уч манбага боғлиқ эрур соғлигинг,
Андин элур туб ҳаётинг, борлигинг:
Озодлик, меҳнат ҳамда ороминг.
Сен аларга амал қилсанг, эй фарзанд,
Фориг бўлғай тандин иллат-ғуборинг.

Қадрли болалар! Бугунги суҳбатимиз уткир юқумли ҳисобланмиш бўғма хасталиги, унинг дастлабки аломатлари, асоратлари, ангина касаллигидан фарқи хусусида боради.

Дифтерия (бўғма) уткир юқумли касаллик бўлиб, организмнинг умумий заҳарланиши, бурун, ҳалқум ва (хикилдоқ) кекирдақ шиллиқ қаватларининг яллиғланиши, уларда фибрин толаларидан иборат парда ҳосил бўлиши билан характерланади.

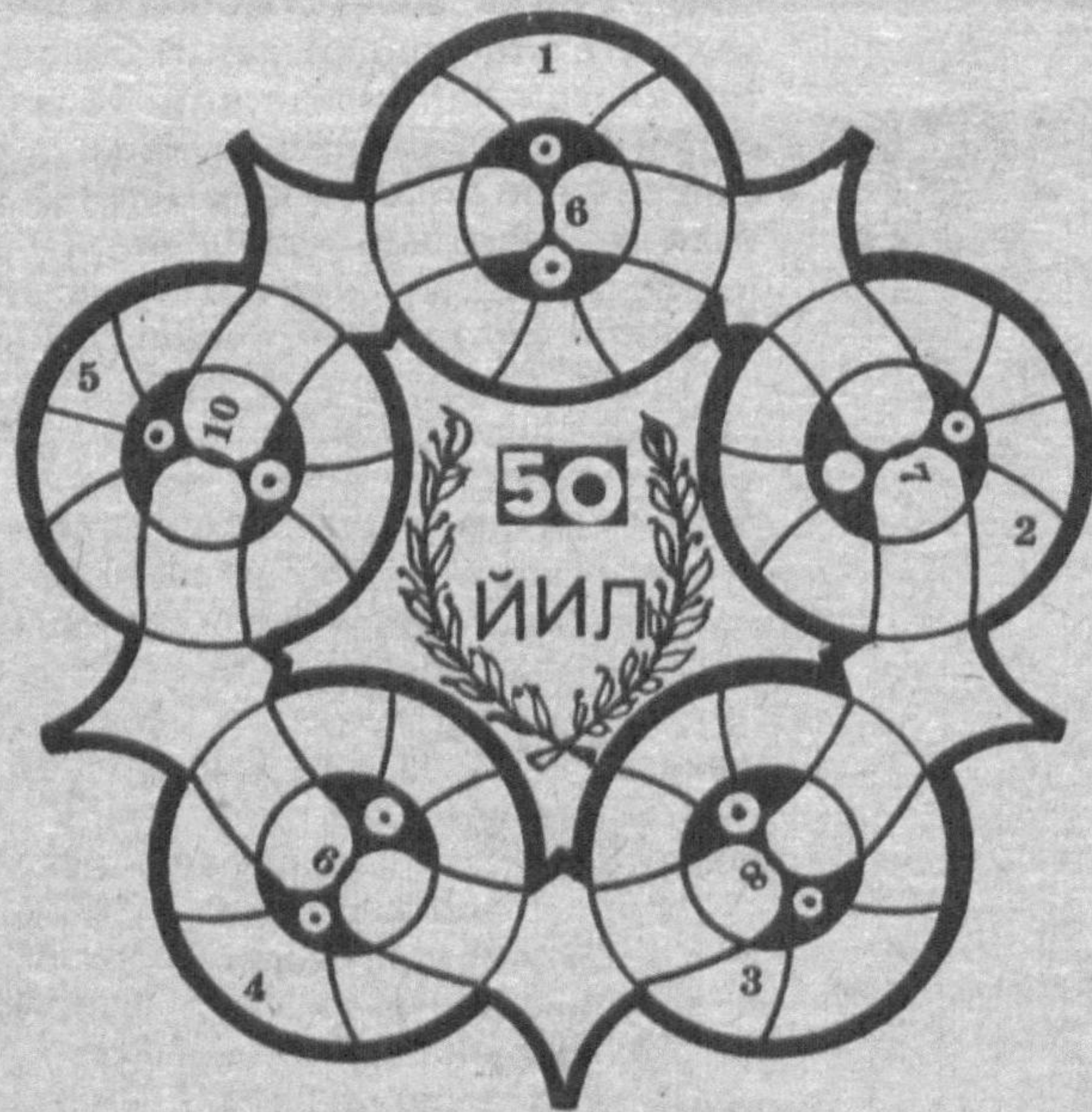
Касаллиқнинг атипик ва енгил турлари билан касалланган беморлар атрофдаги соғлом кишилар учун катта хавф тўғдирадилар. Бу хасталиқнинг аломатлари оддий ангинага ўхшаш бўлганлиги учун ҳам кўпинча ўз вақтида пайқамаслик ҳоллари учраб туради.

Бемор организмидан дифтерия микроблари ташқи муҳитга тупук заррачалари, бурун ажралмалари, акса уриш, гаплашиш орқали тарқалиши мумкин. Касаллиқнинг томоқ, бурун дифтерия крупни (сохта бўғма) турлари кўпроқ учрайди. Тери, кўз, қулоқ, жинсий

аъзолар дифтерияси, шунингдек, аралаш турлари кам учрайди. Касаллик микроблари ҳалқум, томоқ, бурун, кекирдақ шиллиқ қаватларига тушгач, аста-секин кўпая бориб, ўзидан заҳарли модда (экзотаксин) ажратиб чиқара бошлайди. Бу модда буйрак ости безлари, юрак мушаклари, нерв системаси ҳамда буйрак, жигар фаолиятига салбий таъсир утқазади. Агар бемор қамқон, нимжон бўлса хасталик янада оғирроқ кечади.

Бу хасталик кўпинча муртақда кўпайиб, ангина белгилари билан номён бўлади. Дифтерияда температура кўтарилмаслиги ва томоқда оғриқ сезилмаслиги мумкин. Лекин шунинг ҳам айтиб ўтиш лозимки, дифтериянинг бошланиши худди ангина сингари кечиши мумкин. Натижада, беморга ангинага қарши муолажа қилинади, аҳволи яхшиланиш ўрнига аксинча ёмонлаша боради. Шунинг учун ҳам томоқда ҳар қандай оғриқ пайдо бўлганда, овоз бўғилиб, нафас олиш қийинлашганда дарҳол шифокорга мурожаат қилиш лозим. Хасталик қанчалик тез пайқаб, тўғри ташхис қўйилса, бемор шўнчалик тез шифо топади ва оғир асорат қолдирмайди.

М. ИСОҚОВА, шифокор.

БЎШ ВАҚТИНГИЗДА

Соат мили йўналишида айлана бўйича ўқинг: 1. Мардон жанглари олиб боргани учун олий ўнвонга сазовор бўлган жомбойлик гвардиячи майор. 2. Ғалаба учун ўзини қурбон қилган қахрамон ўзбек жангчиларидан бири. 3. Душман дзоти амбразурасини танаси билан беркитиб жасорат намунасини курсатган аскар. 4. Душман босиб олган ҳудудда ватан озодлиги ва мустақиллиги учун курашувчи киши. 5. Ҳарбий арбоб, ўзбек генералларидан бири.

Ёйлари бўйича ўқинг: 6. Мамлакатнинг ҳарбий қуролли кучлари мажмуи. 7. Қахрамон қалъа. 8. Самолёт парраги ёки қаноти билан душманга зарба бериш. 9. Қизгин жанг майдони. 10. Фашизмга қарши кураш ва ғалабага эришишда муҳим урин тутган таниқли қўмондон, маршал.

Фозилжон ОРИПОВ.

Муассислар: ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ
ТАЪЛИМИ ВАЗИРАЛИГИ,
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ
МАТБУОТ ҚўМИТАСИ.

Бош муҳаррир
Умида АБДУАЗИМОВА
Таҳрир хайъати:
Наримон ОРИФЖОНОВ,
Феруза ЖАЛИЛОВА,
Раҳима ШОМАНСУРОВА,
Марат ШАФИЕВ,
Сайриддин ХОЛОВ (масъул котиб)

Газета ҳафтанинг сешанба куни чиқади.
Газета 1929 йил, 1 августдан «Ленин
уқуни» номи билан чиқа бошлаган.
Рўйхатдан утиш тартиби № 000137
Манзилимиз: 700083,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кучаси, 32-уй.
Телефон: 33-44-25

IBM компютерида терилди ва
саҳифаланди, Офсет усулида босилди.
Ҳажми — 1 босма табак
Буяртма — Г 0205
11.000 нусхада босилди.
Қўғоз бичими — А-3.
Босишга топшириш вақти 19.00
Топширилди — 18.30